

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Exegeticus Ad Librum III. Decretalium Gregorii
IX. Contractus in specie secundum rubricarum ordinem
exponens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. V. Donatio mortis causa peculiariter expenditur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63816)

casu, quo donatarius primum post mortem commisisset, infamando v.g. aut gravamini imposto non satisfaciendo.

§. V.

Donatio mortis causâ peculiariter expenditur.

S U M M A R I A.

39. Donatio mortis causa describitur. 40. Potest incipere vel à traditione, vel à promissione, & quid inter utrumque modum intersit? 41. Donatio mortis causâ in quibus conveniat cum legato? 42. In quibus disconveniat? 43. Qui mortis causâ donare valeant? 44. Probabiliter talis donatio inter conjuges valet. 45. Tribus potissimum modis revocatur.

39 **D**onatio mortis causa (quam materiam hodie dum in viridi observantia esse, & requisita à jure civili in ejusmodi donationibus præscripta strictè adhuc observari testatur Stryck. in *us. mod. ad tit. de Donat. mort. caus. §. 1.*) dicitur illa, quæ fit ob suspensionem mortis imminentis, licet donator adhuc firmæ sit valetudinis *l. 3. §. seqq. ff. de mort. caus. donat. princ. Inst. b. t.* ideo donator clarè exprimere debet, quod *mortis causâ* donet, aliàs licet ægrotus & in extremis constitutus donet, donatio potius inter vivos facta fuisse præsumeretur *l. 42. ff. d. t.* ubi talis non tam mortis causâ, quàm moriens donâsse dicitur. Debet autem mortis mentio fieri in ipsis verbis *dispositivis*, & quidem vel cogitatione mortis *in genere*, hoc est; quando quis nullo præsentis periculi metu, sed sola cogitatione mortalitatis, sive mortis aliquando futuræ donat, & hæc donatio non expirat, dum donans in eadem voluntate perseverat, nisi fortè donatarius ante donatorem expiret. *l. 19. ff. de R. C.* vel fit mortis cogitatione *in specie* cum quis imminente periculo mortis com-

motus v.g. in navigatione superanda aut bello ineundo &c. unde huc pertinent illæ donationis formulæ: *dono tibi cum moriar*, vel *dono tibi, si in hoc periculo peream*, vel *in hoc morbo succumbam*. Stryck. *cit. tit. §. 2.*

Potest donatio hæc (uti aliæ) incipere vel à *traditione*, vel à *promissione*, & siquidem fiat traditio, rei donatæ dominium mox transit in donatarium, sed revocabiliter *l. 29. ff. de mort. caus. donat.* quando verò donatio ista incipit à *promissione*, tunc, quamdiu traditio non accedit, ne quidem revocabile dominium transfertur.

Donatio *mortis causâ* in multis convenit cum legato, & rursus in multis ab eodem discrepat. Convenit I. quod sicut legatum morte testatoris confirmatur ita hæc donatio post mortem primum donatoris suum effectum sortitur. *l. 23. ff. de mort. caus. donat. l. 37. §. l. fin. C. eod.* ita, ut sicut rei legatæ dominium post mortem testatoris ipso jure sine traditione ad legatarium transit *l. 80. ff. de legat. 2.* sic & donatæ. Covarruv. *in rubr. de testam. part. 3. num. 16.* si tamen acceptatio ante mortem

O o ;

tem

tem donantis ex parte donatarii accerserit; secus in fideicommissum commigraret, si praesenti, vel absentis per epistolam, vel nuntium adhibitis s. testibus facta esset per l. 75. §. 77. §. 26. ff. de legat. 2. Molin. tract. 2. disput. 287. num. 6. Clar. quest. 5. II. Convenit cum legato, quod utrumque s. testes requirat §. ult. Inst. de fideicommiss. l. 22. C. de fideicommiss. l. fin. C. de mort. caus. donat. III. Quod in donatione mortis causa tam parum insinuatione judiciali opus sit, ac in legato per l. 4. C. de mort. caus. donat. nam donans non laeditur, cum hanc donationem semper revocare possit. IV. Quod utrobique sit locus falcidia l. 2. C. d. t. l. 5. C. ad leg. falcid. & utrumque jus accrescendi agnoscat l. un. §. 14. C. de caduc. tollend. & denique quod eodem modo donatio mortis causam, quo legatum, revocetur.

⁴² Differt e contra donatio mortis causam à legato, I. quod illa consensu duorum perficiatur, istud solius testatoris voluntate nitatur, & quod donator sibi possit hanc legem ponere, ne sibi liceat revocare l. 13. §. fin. ff. de mort. caus. donat. non verò ille, qui legat. l. 12. ff. de legat. 3. II. Quod donatio confirmetur morte donantis independenter ab aditione hereditatis, dummodo prius fuerit acceptata, ut dicitur in l. 5. §. 17. ff. de his, quae ut indign. III. Quod in donatione tempus mortis tantum inspiciatur, an quis capere possit. l. 22. ff. de mort. caus. donat. secus ac in legatis l. 4. Inst. de hered. qualit. §. differ. IV. Quod legatum praestetur ab herede, donatio vero mortis causam à defuncto praestari queat. V. Quae donata sunt, non revocantur propterea, quod temere quis testamentum impugnavit

rit d. l. 5. §. 17. ff. de his, quae ut indign. Vid. Bœhmer. introd. ad jus Digest. ad tit. de mort. caus. donat. n. 111.

Donare mortis causa possunt omnes, ⁴³ qui testamentum facere l. 25. ff. de mort. caus. donat. l. 32. §. 8. ff. de Donat. int. vir. quae regula (ait Stryck. cit. tit. §. 3.) affirmativè rectè procedit. Ast negativè non valet illatio, ut, qui nequit condere testamentum, nec mortis causa donare queat, quod patet in filiofamilias, qui quoad peculium profectitium, & adventitium, etiam consentiente patre, testari nequit. l. 6. princ. ff. qui testam. facer. potest tamen cum consensu patris de utroque peculio donare mortis causam l. 25. §. 1. ff. de mort. caus. donat. l. 7. §. 4. ff. de Donat. quin, quod de peculio adventitio extraordinario, ubi nullum patris vertitur interesse, etiam sine ejus consensu mortis causam donare possit, probabilius censet Stryck. ad h. t. §. 3. & responso suae facultatis confirmat.

Inter conjuges donatio mortis causam ⁴⁴ probabilius prohibita non est per l. 9. §. ult. ff. de donat. inter vir. quia scilicet donationis hujus eventus ad illud tempus excurrit, quo vir & uxor esse desinunt. Confirmatur I. ex l. 27. ff. de mort. caus. donat. & l. penult. eod. ubi donatio sub hoc pacto, ut nullo casu revocetur, inter conjuges facta improbat ex hac ratione, quia non donatio mortis causam, sed inter vivos est. Confirmatur II. cui legari potest, ei etiam regulariter donari potest; atqui conjuges sibi invicem legare possunt. l. 15. §. 17. §. 37. ff. d. t. Gomez var. resolut. lib. 2. cap. 4. num. 18. Mynsinger lib. 2. observ. 33. Berlich. part. 2. conclus. 15. n. 6. Sanchez de matrim. lib. 6. disp.

disp. 10. contra Covarruv. part. 3. de testam. n. 2. Clar. quest. 9. n. 2. & alios.

45 Donatio ista tribus potissimum modis revocatur. I. Si donator, qui certi morbi, aut periculi intuitu donavit, convalescat, aut periculum evadat. *l. 19. ff. de R. C. §. 1. Inst. de Donat. l. 29. l. 35. §. 4. ff. de mort. caus. donat. & hoc etiam sine ulteriori voluntate declaratoria, quia deficit conditio, cui fuerat alligata donatoris intentio, tenebitur proinde in hoc casu donatarius in conscientia reddere rem donatam, & traditam, licet nec donator, nec hæres eum moneat, quia dominio ipso jure revocato possidet rem alienam. II. revocatur donatio, si donatarius ante donatorem moriatur. *§. 1. Inst. b. t. l. 23. §. 29. in fin. ff. de mort. caus. donat. l. 19. ff. de R. C.* quia, qui mortis causâ donat, se habere mavult, quàm eum, cui donat, magisque eum, cui donat, quàm hæredem suum *l. 1. ff. de mort.**

caus. donat. l. 35. §. 2. ff. eod. Stryck. ad *d. t. §. 7.* in dubio, quando non constat, uter in communi v. g. naufragio præmortuus fuerit, donator, aut donatarius, pro valore donationis & in favorem hæredum judicandum esse, censet Covarruv. *var. resolut. lib. 2. cap. 7. n. 5. per l. 32. §. 14. ff. de donat. inter vir. & uxor. §. l. 8. ff. de reb. dub.* III. si donator pœnitentia ductus donationem revocet, quia donatarius nudam spem, quæ sæpe fallit *l. fin. C. de mort. caus. donat.* non verò jus aliquod perfectum consecutus est. *d. l. 19. ff. de R. C. l. 30. ff. de mort. caus. donat.* quo casu donatori competit condictio *causa data, causa non secuta*, qua etiam fructus à donatario interim percepti, saltem extantes, aut, quatenus locupletior factus est, condicuntur *l. 23. §. 30. ff. d. t. l. 12. ff. de condict. caus. dat.* vel poterit uti *rei vindicatione.* Haunold. *cit. tract. num. 441.*

TITULUS XXV.

De Peculio Clericorum.

An tequam à contractibus ad testamenta, & successionem ab intestato progrediatur Decretalium Compiler, de Peculio Clericorum Rubricam præmittit, quò clarius evadat, qualiter Clerici de illo tam inter vivos, quàm in ultimis voluntatibus disponere valeant.

§. I.

Quid, & quotuplex sit Peculium Clericorum?

SUMMARIA.

1. Quid si peculium Clericorum? 2. Aliud est patrimoniale, aliud quasi patrimoniale, quo etiam referuntur redditus Capellanæ, & distributiones quotidiane. Et denique aliud vocatur profectitium. Pe-